

Rapport om
periodisk evaluering av ph.d.-studium
Ph.d. i samfunnsvitenskap / PhD in Social Sciences
180 studiepoeng
Det samfunnsfaglige fakultet

30. mai 2022

Innledning

Nasjonale myndigheter pålegger Universitetet i Stavanger å føre kontroll med studiene i samsvar med bestemmelsene i Lov om universiteter og høyskoler, Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften) og Forskrift om tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften).

Studietilsynsforskriftens § 4-1(3) lyder: «Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillende kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning §§ 3-1 til 3-4 og kapittel 2 i Forskrift om tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning.»

Merknad til paragrafen lyder: «Dette innebærer at institusjonen har tilfredsstillende rutiner og praksis for akkreditering av studietilbud og revidering av akkrediteringen. Med revidering av akkreditering menes en gjennomgang av om studietilbudet tilfredsstillende gjeldende krav for akkreditering, og om det har tilfredsstillende resultater.»

I studiekvalitetsforskriften er det tatt inn et krav om periodiske evalueringer. § 2-1(2) lyder: «Institusjonene skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige, som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene.»

Ved Universitetet i Stavanger skal en revidering av studienes akkreditering etter studietilsynsforskriftens § 4-3(3) baseres på periodisk evaluering av studiet i henhold til studiekvalitetsforskriftens § 2-1(2).

Dekanen skal oppnevne en evalueringskomité. Komitéen skal utarbeide en rapport som gjør rede for hvordan studiet oppfyller akkrediteringskravene i forskriftene og eventuelle tilleggskrav stilt av universitetet. Rapporten skal også påpeke områder der videre utvikling er ønskelig. Det vises til dokumentene [Akkreditering av ph.d.-studier](#) og [Retningslinjer og prosedyrer for periodisk evaluering og reakkreditering av studiene](#).

Denne malen er utarbeidet av utdanningsdirektøren som en hjelp til komitéens og fakultetets arbeid. Innhold i dokumentet:

1. Sammensetning og mandat for evalueringskomitéen
2. Oversikt over dokumentasjon som skal fremskaffes for komitéens arbeid
3. Generell oversikt over studiet
4. Komitéens vurderinger i henhold til akkrediteringskriteriene
5. Komitéens samlede vurdering
6. Dekanens vurdering, tilrådning og tiltaksplan

Rapporten med dekanens tilrådning og tiltaksplan skal sendes utdanningsdirektøren for videre behandling.

1. Sammensetning og mandat for evalueringskomitéen

Komitéens sammensetning:

- 1-2 vitenskapelig ansatte fra studiets fagmiljø
- 1-2 ekstern vitenskapelig ansatte fra tilsvarende eller tilgrensende fagområde
- 1 ekstern arbeidslivsrepresentant
- 1-2 studenter
- 1 representant fra det administrative personalet

Komitéens mandat

- Vurdere om studietilsynsforskriftens krav til akkreditering er tilfredsstillende oppfylt, eventuelt på hvilke områder studiet ikke oppfyller akkrediteringskriteriene
- Vurdere om studietilbudet har tilfredsstillende gjennomføringsevne og dokumenterte resultater
- Gi vurderinger og anbefalinger som kan være nyttige for videre utvikling av studietilbudet

Komitéens medlemmer

- Svein Tuastad, førsteamanuensis, IS/Universitetet i Stavanger (leder)
- Mari Rege, Professor, HHUIS/Universitetet i Stavanger
- Mette Andersson, Professor, ISS/Universitetet i Oslo
- Berit Berg Tjørhom, Spesialrådgiver, Forskningsrådet
- Erika Christie Berle, Ph.d.-student/Universitetet i Stavanger
- Nadya Sandsmark, Administrativ koordinator for ph.d. i samfunnsvitenskap/Universitetet i Stavanger

2. Oversikt over dokumentasjon som skal fremskaffes for komitéens arbeid

- Veileder for ph.d.-utdanningen ved UiS <http://www.uis.no/forskning-og-ph-d/ph-d-utdanning/veileder-for-ph-d-utdanning/>
- Studieplan for ph.d.-studiet i samfunnsvitenskap
- Oversikt som viser hvordan opplæringsdelen er bygget opp av ulike emner, f.eks. programemner, studieemner og prosjektemner
- Emnebeskrivelser med litteraturoversikt
- Mal for vitnemål og Diploma Supplement
- Oversikt over bachelor- og masterprogrammene studiet bygger på (doktorgradsplattformen)
- Tittel på alle avhandlingene til kandidatene som disputerte de siste fem årene
- Fagmiljøets publikasjoner registrert i Cristin (publikasjonspoeng totalt og nivå 2 artikler – de siste fem årene)
- Eventuelt andre publikasjoner som er relevante for studietilbudet
- Oversikt over fagmiljøet (tabell)

- inkl. redegjørelse for hva som utgjør fagområdet for ph.d.-studiet og for hvordan fagmiljøene tilknyttet til studiet er sammensatt med tanke på kompetanse innenfor de ulike delene av studiet
- antall ph.d.-kandidater hver enkelt forsker, som inngår i fagmiljøet for studiet, har veiledet fra start til disputas og/eller som befinner seg i veiledningsprosess,
- oversikt over forskere som har tatt veilederutviklingskurs
- CV for alle som inngår i fagmiljøet
- Oversikt over ordninger for samhandling med arbeids- og/eller samfunnsliv tilpasset studietilbudet
- Oversikt over relevant eksperimentell infrastruktur
- Redegjørelse for programmets internasjonale profil
- Oversikt over samarbeidende miljøer nasjonalt og internasjonalt der kandidatene har hatt/kan ha forskningsopphold
- Følgende kandidatdata og resultatdata (vedlegg):
  - Antall stipendiater¹ tatt opp 2017-2021 pr årskull
  - Totalt antall doktorgradskandidater tatt opp 2017-2021 pr årskull sortert etter stipendiater og eksterne, herunder nærings- og offentlig sektor-ph.d. og andre kandidater
  - Antall disputaser 2017-2021
  - Gjennomstrømningsdata: Data for gjennomføringsgrad og brutto og nettotid for kandidater i perioden 2018-2021
- Resultater fra den årlige Post ph.d Survey

Komiteén vurderer selv behovet for at det gjennomføres en studiumspesifikk kandidatundersøkelse for evalueringen.

---

¹ I begrepet «stipendiat» ligger det et krav om at vedkommende er ansatt i en stipendiatstilling. Med «kandidater» menes det alle som er opptatt på ph.d.-utdanning ved gradsgivende institusjon uansett finansiering eller ansettelsesforhold. Stipendiater vil etter endt finansieringsperiode kun kunne regnes som kandidater.

3. Generell oversikt over studiet

Navn, kvalifikasjon og oppstart
PhD i samfunnsvitenskap
PhD in Social Sciences
Philosophiae doctor (ph.d.), 180 studiepoeng

Type studium (kryss av)
☒ X Campus-/stedbasert studium

4. Komitéens vurderinger i henhold til akkrediteringskriteriene

Studiet skal vurderes i henhold til følgende akkrediteringskriterier gitt i NOKUTs tilsynsforskrift (STF) og departementets studiekvalitetsforskrift (SKF).²

4.1 Informasjon om studiet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling. STF §2-1 (2)

Med informasjon menes det som framgår av studieplanen og tilknyttet informasjon om studietilbudet.

Komitéens vurdering:

Informasjon om studiet er korrekt. Studieplan og nettside viser studiets innhold og oppbygging. Alle læringsutbyttebeskrivelser ble revidert i forbindelse med re-akkrediteringen av programmet i 2019.

Samtidig som informasjon om studiet er korrekt, er det krevende å orientere seg på nettsidene og det er ulik struktur i beskrivelsen av de ulike forskerskolene. I tillegg er det svært lite informasjon om muligheter for studentutveksling.

Komitéens anbefalinger:

Det er ulik struktur i beskrivelsen av de ulike forskerskolene på UiS sine egne hjemmesider (<https://www.uis.no/en/studies/phd-programme-in-social-sciences#/>). Ut fra et kommunikasjons- og markedsføringsperspektiv anbefaler komiteen at dette strømlinjeformes slik at opplæringsdelen fremstår som et mer helhetlig tilbud.

Det er mye god informasjon på nettsiden. Samtidig når ikke denne informasjonen nødvendigvis ut til ph.d.-kandidatene. Komiteen anbefaler en grundig gjennomgang og revidering av nettsidene til programmet og forskerskolene for å få en mer effektiv kommunikasjon.

² I denne delen er forskriftstekster markert med uthevet skrift og kommentarer med ordinær skrift (stort sett hentet fra merknadene til forskriftene og NOKUTs veiledning). Vurderingene og eventuelle anbefalinger skrives inn i tekstbokser.

Det er tidvis vesentlige forskjeller i hva som er tilgjengelig på den norske og engelske nettsiden. På nettsidene mangler det beskrivelse av muligheter for internasjonal utveksling og fremgangsmåte. Det er vanskelig å finne kravene til ph.d.-utdannelsen på nettsiden. Spesifikt er det vanskelig å finne krav til årlige presentasjoner, presentasjoner på internasjonale konferanser og andre viktige elementer.

4.2 Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn. STF §2-2 (1)

Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning. Læringsutbyttebeskrivelsene skal være forankret i fagmiljøet og oppfylle kravene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). Studiet skal ha et navn som er dekkende for de sentrale delene/den sentrale delen av studiets faglige innhold og som angir studiets nivå.

Komiteéns vurdering:

Læringsmål: Beskrivelsen av læringsmålene for programmet ligger nært opp til beskrivelsene som finnes i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). Læringsmålene har tilpasninger som passer godt med studiets egenart, samtidig som de lett lar seg forene med læringsmålene i NKR. Læringsutbyttene i de ulike emner viser en god progresjon og sammenheng i studieprogrammet. Bruk av begrepene *avansert kunnskap* gjenspeiler viktighet av tema. Studieprogramleder (prodekan for forskning) har det overordnede ansvaret for beskrivelsene på programnivå. Revisjon og oppdateringer av faglig innhold i programmet delegeres til de emneansvarlige.

Læringsutbytte: Læringsutbyttebeskrivelsene på program- og emnenivå er gjennomgått og vurderes som tilfredsstillende formulert, men kan forbedres i enkelte emner som skissert nedenfor. Læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå er under kontinuerlig gjennomgang under årlige emnerevisjoner og det foretas oppdateringer av de emneansvarlige for sine respektive emner. Det har det siste studieåret blitt utviklet flere emner som skal bidra til å skape det overordnede definerte læringsutbyttet. Det er gjennomgående en god sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene og ferdigheter på programnivå. Læringsutbyttebeskrivelsene oppfyller kravene i NKR.

Emneporteføljen på forskerskolenivå gjennomgås under dialogmøtene ved hver enkelt forskerskole.

Navn: Navnet til studiet – Ph.d. i samfunnsvitenskap / PhD in Social Sciences – beskriver en sentral del av studiets faglige innhold og angir studiets nivå. Studieprogrammets navn oppleves som dekkende på norsk og engelsk og står godt i samsvar med de enkelte emnebeskrivelsene.

Komiteen vurderer at oppdatert læringsutbytte på programnivå er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring og foreligger på bokmål, nynorsk og engelsk på studieprogrammets side. Studiets læringsutbyttebeskrivelser beskriver studiets profil på en relativt god måte. Når det gjelder studiets innhold og hvor dekkende studietilbudets navn er for innholdet

i studiet, reflekterer navnet at studiet samlet er bredt faglig sammensatt. Å kalle studiet ph.d. i samfunnsvitenskap er da treffende.

Komitéens anbefalinger:

En generell anbefaling for alle emner er å være enda tydeligere i beskrivelse av læringsutbytter for å dekke kravene til NKR. Læringsutbytter som inneholder *anvende kunnskap* under "ferdigheter" kan nyanseres med å *analysere* eller *kritisk vurdere* i emnene PHD102 og PHD602.

Læringsutbyttene for de ulike emnene fyller kravene til Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, men kan bli tydeligere i emnet PHD301 (Reflective processes in professional practice). Komitéen anbefaler videre å sikre regelmessige evaluering av læringsutbytte for Ph.d. Navnet bør beholdes.

4.3 Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv. STF §2-2 (2)

Kravet om at studietilbudet er faglig oppdatert, innebærer at det er oppdatert innenfor kunnskapsutviklingen i både academia og profesjons-, arbeids- og/eller samfunnsliv. Relevans og oppdatert kunnskap innen profesjons-, arbeids- og/eller samfunnsliv sikres gjennom ordninger for samhandling med arbeids- og/eller samfunnsliv tilpasset studietilbudets innhold og nivå. Det forutsettes at institusjonen har vurdert rekrutteringsgrunnlaget ut fra forventet etterspørsel/behov og samlet kapasitet knyttet til samme eller lignende studietilbud ved egen institusjon og andres institusjoner.

Komitéens vurdering:

I takt med overgangen til et mer kunnskapsbasert arbeidsliv med høyere krav til formell kompetanse, er det økende etterspørsel etter Ph.d.-kandidater både i offentlig og privat sektor. Dette ph.d.-studiet utvikler viktig kompetanse innenfor innovasjon, ledelse, økonomi, juss, sosialt arbeid, arkeologi og kjønnsstudier og vurderes som klart relevant for dagens arbeidsliv. Ph.d.-kompetansen kan være et bidrag både til arbeidslivet gjennom forskning og i arbeidslivet ved at Ph.d. kandidaten velger å gjøre bruk av kompetansen i privat eller offentlig sektor.

I fagfelle vurderingen i 2019 (før søknaden om akkreditering) fremgår det at det innen de ulike studietilbud er etablert kontakt med relevant arbeidsliv både i profesjons- og økonomistudiene. Denne kontakten vil kunne bidra til kontinuerlig utvikling av studietilbudene og faglig oppdatering for å ivareta relevansen for arbeidsliv. I kurstilbudene inngår læringsmålet: "Kunne identifisere uavklarte forskningsspørsmål på feltet". Dette læringsmålet er viktig for utvikling både innen forskningsfeltet og for å bidra med kompetansen for å løse de utfordringene vi som samfunn står overfor. På enkelte emner inngår også et tilsvarende læringsmål rettet mot arbeidslivet. Dette læringsmålet bidrar til å øke relevansen for arbeidsliv og bidrar til å kunne identifisere forskningsspørsmål i relasjon til de utfordringene vi som samfunn står overfor.

Titler på avhandlingene gjenspeiler en god balanse mellom relevans for forskning og arbeidsliv.

Komitéens anbefalinger:

Komiteen anbefaler å opprettholde og arbeide for å styrke kontakten med relevant arbeidsliv. Det anbefales videre å etablere læringsmål rettet mot arbeids/samfunnsliv på relevante emner.

4.4 Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudenter. STF §2-2 (3)

For ph.d.-studier gjelder at studiets omfang og organisering skal være tilpasset tre stipendiatårsverk.

Komitéen skal vurdere om doktorgradsstudiets omfang og organisering gjør det mulig å gjennomføre i løpet av tre år.

Komitéens vurdering:

Ph.d.-studiet er normert til 3 års fulltidsstudium og omfatter en opplæringsdel og en forskningsdel. Opplæringsdelen omfatter ulike emner som til sammen skal gi 30 studiepoeng, emnene består av vitenskapsteori, forskningsdesign og forskningsmetode i tillegg til spesialiserings emner. Studiet blir avsluttet med disputas med utgangspunkt i et innlevert forskningsarbeid (ph.d.-avhandling).

Opplæringsdelen har bestått av minimum:

- 10 studiepoeng i vitenskapsteori / forskningsdesign
- 10 studiepoeng i metode
- 10 studiepoeng innen emner relatert til avhandlingens tema

Fra vårsemesteret 2022 er emnesammensetningen og studiepoengene for emnene slik:

- 10 studiepoeng i vitenskapsteori og forskningsetikk
- 10 studiepoeng i metode og/eller forskningsdesign
- 10 studiepoeng innen emner relatert til avhandlingens tema

I tillegg inneholder studiet formaliserte krav om populærvitenskapelig formidling og seminarpresentasjoner. Det siste omfatter både 50- og 90 prosentseminar (for alle studenter tatt opp etter 01.02.2017). Opplæringsdelens obligatoriske krav til faglig formidling har følgende elementer:

- Årlig presentasjon av forskningsprosjektet i det faglige miljøet ved UiS
- Minimum en presentasjon på internasjonal vitenskapelig konferanse i løpet av studietiden
- Minimum et populærvitenskapelig bidrag i løpet av studieperioden (f.eks. artikkel, kronikk, foredrag etc.)
- 50-prosentseminar som beskrevet i egne retningslinjer for dette
- 90-prosentseminar for alle tatt opp etter 01.02.2017

Komitéen vurderer at studiets omfang og organisering er tilpasset tre stipendiatårsverk. Omfang og organisering følger det som er universitetenes vanlige standard i Norge og svarer til lignende studier ved for eksempel Universitetet i Bergen og Universitetet i Oslo.

Komitéens anbefalinger:

Omfanget basert på dagens oppbygging bør videreføres.

4.5 Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. STF §2-2 (4)

Studiets innhold og oppbygging skal vise hvordan opplæringsdelen, sammen med forskningsdelen, fører frem til læringsutbyttet for studiet. Studiet må ha tilstrekkelig tilgang på egnede lokaler, utstyr, bibliotekjenester, administrative og tekniske tjenester, tilstrekkelige og egnede IKT-ressurser, nettstøtte, egnet læringsplattform etc. som understøtter kandidatenes læring og læringsmiljø og den faglig ansattes undervisning og forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid.

Komitéens vurdering:

Opplæringsdelen og forskningsdelen er godt tilpasset læringsutbyttene for studiet. Emnebeskrivelsene gir grunnlag for å anta at fagene generelt gir et godt læringsutbytte for studiet.

Det er krevende å tilby fellesemner som oppleves som relevante for alle forskerskolene. Evalueringene tyder på at kurset i vitenskapsfilosofi treffer godt, men at studentene har blandet utbytte av kurset i forskningsdesign. Samtidig er svarprosentene svært lave.

Doktorgradsprogrammet i samfunnsvitenskap har ikke et eget kurs i forskningsetikk, selv om dette nå er et krav i opplæringsdelen.

Det er foretatt en oppdatering av innholdet i emnene, og denne vil kanskje ivareta momenter og forbedringspunkt framkommet i emnekommentarer fra studentene.

Universitetet i Stavanger tilbyr moderne infrastruktur som er tilpasset læringsutbyttet for doktorgradsprogrammet. Infrastrukturen består av auditorier, klasserom, grupperom, gruppesoner, biblioteker, kantiner for studenter og ansatte, samt kontorer for akademisk personale og administrasjon. Auditorier og klasserom har moderne innredning med pedagogiske PC-er, projektorer og høyttalere. Programmet deler ressurser med de andre ph.d.-studiene ved UIS, og ph.d.-administrasjonen registrerer en utfordring med manglende kontorplasser til ph.d.-kandidater. Når det gjelder utveksling og utenlandsopphold, rapporterer flere studenter at de får lite hjelp fra administrasjonen til å organisere dette.

Komitéens anbefalinger:

Komiteen anbefaler å tilby et kurs i forskningsetikk som fellesemne og å avskaffe kurset i forskningsdesign. I dag er det et krav om kurs i forskningsetikk, dette bør tilbys av fakultetet.

Vi anbefaler mer systematisk kursevaluering av fellesemnene, som ikke blir gjennomført av kurslærer, og at en tilstreber å stadig styrke kvaliteten i fellesemnene på bakgrunn av denne tilbakemeldingen.

Komiteen anbefaler å arbeide videre for å sikre god kontorplass i felles fagmiljø. Videre anbefales det å gjennomgå og søke å forbedre administrative prosedyrer for å støtte opp om utveksling og utenlandsopphold.

4.6 Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studentene kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.
STF §2-2 (5)

De ulike undervisnings- og læringsformene må være tilpasset studietilbudets innhold og oppbygging. Det forutsettes at undervisnings-, lærings- og vurderingsformer er tilpasset et digitalisert samfunn.

For studietilbud med få studenter og/eller geografisk spredt studentgruppe innebærer bestemmelsen at institusjonen skal treffe tiltak for å sikre et godt studiemiljø som legger til rette for faglig samhandling mellom studentene og/eller mellom studentene og fagmiljøet. Fagmiljøet må selv velge tiltak for å sikre at studentene kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen som passer for det aktuelle studietilbudet. Hvilken måte fagmiljøet legger til rette for at studentene kan ta en aktiv rolle, vil avhenge av studietilbudets profil. Dette henger også sammen med å sikre og ivareta et godt læringsmiljø for studentene. For ph.d.-studier innebærer dette blant annet at veiledningsvirksomheten skal være god og tilstrekkelig omfattende, at kandidatene skal arbeide i et godt arbeidsmiljø og forskningsfellesskap og at opplæringsdelen skal støtte opp om forskningsarbeidet og veiledningen.

Komitéens vurdering:

Stipendiatene har i dag stor fleksibilitet til å velge fagsammensetninger i opplæringsdelen. Dette gir et godt grunnlag for å kunne delta aktivt i opplæringsdelen. Samholdet mellom stipendiater antas å variere mellom de ulike institusjonene. På Handelshøyskolen arrangeres ukentlige ph.d.seminarer for å samle stipendiater og danne grunnlag for faglig utveksling og samhold. Det er viktig at alle forskerskoler har lignende strukturer. Universitets tverrfaglige ph.d.-gruppe arrangerer Research Breakfasts og sosiale sammenkomster på tvers av alle fagområder.

Det oppleves at veiledningsvirksomheten overordnet er god, men det er intern variasjon i både kvalitet og forventinger til støtte, samarbeid og bidrag.

Pandemien har gjort arbeidsmiljøet utfordrende med fysisk avstand, særskilt for nyere stipendiater. Enkelte institutter har ikke fysisk kapasitet og stipendiater er dermed ikke samlokaliserte med resten av forskningsmiljøet. Dette oppleves negativt på inkludering i arbeidsmiljøet av stipendiatene.

Komitéens anbefalinger:

Stipendiaters trivsel bør kartlegges for å avdekke områder for forbedring. Per i dag har vi ingen informasjon om hvordan stipendiatene opplever sitt arbeidsmiljø.

Manglende samlokalisering bør adresseres av de enkelte forskningskolene etter behov for å sikre et godt arbeidsmiljø og kjennskap til egen forskningsinstitusjon.

Det bør formaliseres og kommuniseres tydelig hvordan stipendiatenes utfordringer i veilederrelasjoner kan møtes.

Det er viktig at alle forskerskolene har strukturer for regelmessig faglig og sosialt samvær i stipendiatgruppen.

4.7 Institusjonen skal tilby utdanning og forskning på området for doktorgradsstudiet som har en kvalitet og et omfang som sikrer at doktorgradsstudiet kan gjennomføres på høyt vitenskapelig nivå. Institusjonen skal ha bredde i studietilbudene på lavere og høyere grads nivå innenfor området for doktorgradsstudiet. SKF §3-3(1)

Kravet innebærer at det må finnes utdannings- og FoU/KU-virksomhet ved institusjonen, slik at det finnes et godt grunnlag både når det gjelder kompetanse i fagmiljøet og muligheter for rekruttering av studenter til doktorgradsstudiet.

For at institusjonen skal ha et rekrutteringsgrunnlag og sikre en helhet i studieporteføljen, kreves det at institusjonene har studietilbud på lavere og høyere grads nivå innenfor området for doktorgradsstudiet.

Komiteén skal vurdere om utdanningen og forskningen har en kvalitet og et omfang som sikrer at doktorgradsstudiet holder høyt vitenskapelig nivå. Videre skal komitéen vurdere om studieporteføljen på bachelor- og masternivå som doktorgradsstudiet rekrutterer fra har tilstrekkelig bredde.

Komiteéns vurdering:

Bredde i studietilbudene på lavere grad: De tverrfaglige forskerskolene er basert på en rekke lavere grads studietilbud på bachelor- og mastergradsnivå ved SV-fakultetet og Handelshøgskolen ved UiS. Det er treårige BA-programmer i barnevernspedagogikk, fjernsyns- og multimedieproduksjon, hotelledelse, journalistikk, reiselivsledelse, sosialt arbeid, sosionom, psykologi, sosiologi, statsvitenskap, rettsvitenskap og økonomi og administrasjon.

På masternivå har fakultetene toårige program i dokumentarproduksjon, endringsledelse, energi, miljø og samfunn, international hospitality management, sosialt arbeid, økonomi og administrasjon, regnskap og revisjon, Business Administration og Executive MBA. Innenfor sosialt arbeid deltar UiS også i flere internasjonale samarbeid om mastergrader. Noen av studietilbudene på lavere grad er innenfor de tradisjonelle vitenskapelige disipliner, men mange er innenfor tverrfaglige retninger og fagtradisjoner.

Utdanningskvalitet: Felleskursene på tvers av forskerskoler sikrer et overordnet blikk på utdannings- og forskningskvaliteten i Ph.d.-utdanningen. Emneporteføljen innad i de ulike forskerskolene varierer i størrelse, men muligheten til å ta ph.d.-kurs ved andre institusjoner nasjonalt og internasjonalt kompenserer for dette. Internasjonalt samarbeid om emner, og prioritering av utenlandsopphold er videre viktige faktorer for den samlede utdanningskvaliteten.

Forskingskvalitet: Som komiteen også poengterer under punkt 4.13 (krav til fagmiljøet), er publikasjonsmønsteret basert på tall fra 2014-2018 tilfredsstillende, og det er i denne perioden relativt sett mange publikasjoner med internasjonalt samforfatterskap. Komiteen har også hatt tilgang til nyere publiseringstall fra 2016-2021. Publikasjonstall per enhet over de siste seks årene er som følger (i gjennomsnitt):

- NHS: 3,67 poeng over 6 år, tilsvarende 0,6 poeng per ansatt per år
- IS: 6,6 poeng eller litt over 1 poeng per ansatt per år.
- IMS: 4,6 poeng, tilsvarende 0,8 poeng per ansatt per år
- HHUiS: 7,2 poeng over 6 år eller litt over 1 poeng per ansatt per år
- AM+SFK: 5,6 poeng over 6 år, altså litt i underkant av 1 poeng per ansatt per år.

Tallene illustrerer at det publiseres jevnlig, og bakgrunnsdataene viser at det er mange som publiserer på nivå 2. Bakgrunnsdataene viser også at det er en del variasjon når det gjelder

publiseringshyppighet innad på hvert institutt, og også som vi ser noen variasjoner mellom instituttene.

Komitéens anbefalinger:

Bredde i utdanningstilbud på lavere grad og forskningskvaliteten blant de ansatte ved forskerskolene vurderes som tilfredsstillende. Når det gjelder bredden i emneportefølje innad i de ulike forskerskolene er denne varierende, men dette kompenseres ved muligheten til å ta kurs eksternt og gjennom utenlandsopphold. Komiteen anbefaler en gjennomgang av emneporteføljen og jevnlig evalueringer av emner.

4.8 Området for doktorgradsstudiet skal utgjøre en vitenskapelig helhet, og det skal være sammenheng mellom de enkelte delene studiet er satt sammen av. SKF §3-3(2)

Bestemmelsen skal sikre bredde og sammenheng i doktorgradsstudiet, og hindre at det etableres egne doktorgradsstudier innenfor smale spesialiseringer. Institusjonene må selv definere hva som utgjør fagområdet for ph.d.-studiet, og begrunne at dette utgjør en vitenskapelig helhet. I dette ligger at det må være god sammenheng mellom emnene som tilbys i studiet (både teoretiske emner og det selvstendige arbeidet), og at de FOU/KU-gruppene og de FoU/KU-prosjektene som er tilknyttet ph.d.-studiet, har en tydelig tilknytning til det definerte fagområdet.

Komiteen skal vurdere om det definerte fagområdet for doktorgradsstudiet utgjør en vitenskapelig helhet. Det skal også vurderes om forskningen som drives av fagmiljøet knyttet til studiet har en tydelig tilknytning til studiets fagområde.

Komitéens vurdering:

Ph.d. i samfunnsvitenskap skal være en arena for forskning innenfor blant annet ledelse, økonomi, sosialt arbeid, sosiologi, statsvitenskap, kultur og samfunn. Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Handelshøgskolen ved UiS og Arkeologisk Museum har organisert forskerutdanningen i samfunnsvitenskap slik at den bygger på de sterke fagmiljøene på fakultetene og dermed sikrer et godt faglig tilbud til fremtidige kandidater. Forskerskolene er faglige nettverk som har ansvar for å bidra inn i fellesemnene, tilby spesialiseringkurs og samt veilede avhandlingen i opplæringsdelen til ph.d.-kandidater. I tillegg skal forskerskolene sørge for at kandidatene har et godt og relevant fagmiljø.

Den vitenskapelige helheten på tvers av forskerskolene ivaretas gjennom fellesemnene, samarbeid mellom de ulike forskerskolene i doktorgradsutvalget, og åpning for å delta på andre forskerskolers aktivitetstilbud der dette er hensiktsmessig for stipendiatene. Videre ivaretas den vitenskapelige helheten gjennom den samfunnsvitenskapelige tradisjonen utdanningen bygger på, og den bredden av samfunnsvitenskapelige faginnretninger i forskerskolene.

Som omtalt i 4.4 består opplæringsdelen for nye studenter fra og med vårsemesteret 2022 av:

- 10 (av 30 studiepoeng felles) rettet mot vitenskapsteori og etikk for samfunnsvitenskapelig forskning
- 10 studiepoeng metode og/eller forskningsdesign, og også disse kursene har en klar samfunnsvitenskapelig innretning som bygger opp om helheten
- 10 studiepoeng skal knyttes til avhandlingens tema om emne

Samkjøringen av fellesemnene gir samtlige kandidater en felles grunnmur i opplæringsdelen, som man så bygger videre på inn i spesialiseringskurs på den enkelte forskerskole eller ved andre institusjoner og avhandlingsarbeid.

Komitéens anbefalinger:

En ph.d. i samfunnsfag favner svært bredt, og det er krevende å tilby fellesemner som oppleves som relevante, nyttige og meningsfulle på tvers av fagmiljøene. Som nevnt i punkt 4.5 tyder evalueringene på at kurset i vitenskapsfilosofi treffer godt, men at studentene har blandet utbytte av kurset i forskningsdesign. Samtidig er svarprosentene svært lave. Vi anbefaler (kfr. 4.5) mer systematisk kursevaluering av fellesemnene, som ikke blir gjennomført av kurslærer, og at kvaliteten i fellesemnene stadig søkes styrket på bakgrunn av denne tilbakemeldingen.

I tillegg burde det være en felles møteplass for studentene ved Ph.d. i samfunnsvitenskap hvor ph.d. studentene presenterer sine arbeid. Det vil gi dem nyttig erfaring i å legge frem og få innspill på sitt arbeid, samtidig som de vil se bredden i samfunnsvitenskapen.

Ph.d. programmet mangler per i dag et kurs i etikk som er en del av den obligatoriske opplæringsdelen. Vi anbefaler at det oppettes et eget 5 poengs kurs i etikk.

4.9 Institusjonen skal dokumentere at den over tid kan opprettholde et doktorgradsmiljø med minst 15 stipendiater. Personer ansatt under ordningen nærings-ph.d. og offentlig sektor-ph.d., kan inngå i beregningen av antall stipendiater. Minst åtte av stipendiatene skal ha hovedarbeidsplass ved institusjonen. SKF §3-3(6)

Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene per år over en treårsperiode. SKF §3-8(5)

Kravet i SKF §3-3(6) gjelder ansatte i stipendiatstilling. Kravet i SKF §3-8(5) gjelder uteksaminerte doktorander for to av universitetets studier.

Komitéen skal vurdere om de kvantitative kravene for stipendiat- og kandidattall er oppfylt for dette doktorgradsstudiet.

Komitéens vurdering:

Tabellen nedenfor viser doktorgradsprogrammet antall stipendiater ansatt i statlig stipendiatstilling (kolonne 1) og stipendiater med ekstern finansiering (kolonne 2). Det fremgår at antall stipendiater er betydelig flere enn kravet på 15 stipendiater. Det totale antallet har vært jevnt økende over tid. Det er grunn til å tro at det vil fortsette å øke i framtiden. Spesielt tyder den stadige økningen i eksternt finansierte forskningsprosjekt på at programmet vil ha en økende tilstrømning av nye stipendiater med ekstern finansiering.

	Statlig stipendiatstilling	Ekstern finansiering	Totalt
IMS	19	1	20
NHS	9	-	9
IS	18	1	19
HHUIS	21	1	22
AMS	9	-	9

SFK	4	-	4
Total	80	3	83

Tabellen angir antall stipendiater per 4. april 2022 fordelt på institutt/fakultet.

I 5-årsperioden 2017–2021 har i alt 40 doktorander blitt kreert. I tabellen nedenfor ser vi en betydelig økning over tid. Det er grunn til å tro at dette vil holde seg stabilt eller øke i framtiden.

	2017	2018	2019	2020	2021	Totalt
IMS	2	-	-	-	1	3
NHS	3	1	3	3	1	11
IS	-	-	-	3	3	6
HHUiS	3	6	4	3	4	20
AMS	-	-	-	-	-	-
Total	8	7	7	9	9	40

Tabellen viser avholdte disputaser i 5-årsperioden 2017–2021

Komitéens anbefalinger:

Ingen tiltak er påkrevd. Institusjonen kan dokumentere at den over tid kan opprettholde et doktorgradsmiljø med minst 15 stipendiater hvorav minst åtte av stipendiatene har hovedarbeidsplass ved institusjonen. I gjennomsnitt uteksaminerer programmet betydelig mer enn fem doktorander per år.

4.10 Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet. STF §2-3 (6)

Samarbeid og nettverk skal være relevante for studiet og gi fagmiljøet erfaringer som kan brukes i studiet og som kan bidra til utdanningskvalitet. Det kan for eksempel være forskningssamarbeid, deltakelse på internasjonale konferanser, samarbeid om utdanningskvalitet o.l. Det er nettverkene som fagmiljøet deltar aktivt i, som vurderes. Det skal også vurderes hvordan samarbeidet bidrar til kvaliteten i miljøets FoU-virksomhet.

Komitéens vurdering:

Studiet rapporterer om nært samarbeid med internasjonale forskere (professor II- og førsteamanuensis II stillinger). Disse bidrar som gjesteforelesere på doktorgradskurs og som medveiledere for kandidater. Det nevnes en rekke eksempel på samarbeid: Bournemouth University, Sussex University, Uppsala University, University of Amsterdam og Stanford University, men også fra nasjonale fagmiljø, eksempelvis NTNU, UiO, OsloMet, Rogaland Tannhelse, NORCE, UiB og UiT.

Videre listes ulike medlemskap, nettverk og prosjekter som gir tilknytning og samarbeid internasjonalt; UiS er medlem i ECIU (European Consortium of Innovative Universities) og drar nytte av et utstrakt nettverk i EU/EØS og Nord-Amerika, flere afrikanske land og land i Mellom og Sør-Amerika.

Institutt for sosialfag deltar i NORPART-prosjektet "Cuban and Nordic Welfare" sammen med Institutt for sosiologi (Universitetet i Havana), og sentralt i prosjektet står mobilitet for MA- og ph.d. studenter.

I løpet av de siste 5 år har kandidater hatt forskningsopphold ved institusjoner som John Jay College (USA), Háskóli Íslands (Island), Queensland University of Technology (Australia), Copenhagen Business School (Danmark), Universitetet i Umeå (Sverige), La Pontificia Universidad (Chile), Universitetet i Cambridge (England), University of Hargeisa (Somalia), University of Nigeria (Nsukka, Nigeria), Universitetet i Southampton (England), University Paris-Saclay (Frankrike), University of California LA (USA), Hokkaido University (Japan), Royal New Zealand Police College (New Zealand) m.fl.

Det synes å være et bredt og omfattende samarbeid både nasjonalt og internasjonalt. Samarbeidet med utveksling av forelesere og veiledere samt utenlandsopphold bidrar til kvalitet i studietilbudet. Komiteen vurderer at det arbeides godt med utvikling og ivaretagelse av gode nettverk nasjonalt og internasjonalt.

Komitéens anbefalinger:

Komiteen anbefaler at miljøet viderefører samarbeidene nasjonalt og internasjonalt ved at det i organisasjonen sikres støtte til dette.

4.11 Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart. STF §2-2 (7)

Kravet innebærer at studietilbudet settes i en internasjonal kontekst og at studentene på denne måten eksponeres for et mangfold av perspektiver. Studenter på ulikt nivå i studiene vil erfare den internasjonale dimensjonen forskjellig, den vil også variere fra fagområde til fagområde. I dette tilfellet er studietilbudet sentrum for internasjonalisering og ordningene kan omfatte en rekke aktiviteter slik som bruk av internasjonal litteratur, internasjonale gjesteforelesere, utenlandske studenter på innveksling eller studenters deltakelse på internasjonale konferanser eller workshops, etc. Se også neste pkt.

Komitéens vurdering:

Internasjonalisering dreier seg både om språk (kurs, publikasjoner), utveksling til utlandet, læreres bakgrunn, presentasjon av forskning på internasjonale konferanser, og om vurdering av avhandlinger.

Kurs: Studiet tilbyr alle sine obligatoriske og frivillige ph.d. kurs på engelsk, med unntak av to kurs om skatterett som går på norsk. I tillegg tilbys en rekke PhD Skills Development kurs i halvårige intervall. Eksempler på slike er kortvarige (oftest) dagskurs er kurs i «impact and research communication» og «presenting science visually». Det arrangeres også jevnlig «Researcher Breakfasts» der ulike temaer tas opp. Blant studentene er det en del med internasjonal bakgrunn på alle forskerskoler.

Ansatte: De fem forskerskolene i programmet ledes stort sett av norske forskere, men mange av veilederne er faste ansatte i vitenskapelig stilling ved UiS med utenlandsk bakgrunn. I tillegg kan kandidatene ha internasjonale biveiledere. Videre har forskerskolene ofte utenlandske gjesteforelesere på doktorgradskurs. En gjennomgang av disputaser fra 2019 til 2021 viser imidlertid at svært få kandidater hadde internasjonale biveiledere. Forskerskolene inngår i flere nasjonale samarbeid og internasjonale forskerskoler.

Utteksling: Det er en forventning at alle Ph.d.-kandidater har et tre-måneders opphold ved et internasjonalt universitet, eventuelt ved et annet norsk universitet. UiS er medlem i ECU (European Consortium of Innovative Universities) med mange tilsluttede institusjoner. Ph.d.-kandidater har tidligere blant annet reist på utenlandsopphold til USA, Island, Australia, Danmark, Sverige, Chile, England, Somalia, Nigeria, Frankrike, Japan og New Zealand. Utenlandsopphold kan enten finansieres gjennom søknad til NFR (ved NFR-finansierte prosjekter) eller ved søknad om interne mobiliseringsmidler. I løpet av de tre første månedene av 2022 ble tre søknader om mobilitetsmidler innvilget (Mexico, Nederland, USA). Pandemien har gjort utveksling vanskeligere i perioden mars 2020 til juni 2021.

Internasjonale ph.d.-kurs og konferanser: Det er forventet at alle kandidater skal presentere forskning på en internasjonal konferanse i løpet av ph.d.-perioden. Vi har ikke data som gir oversikt over hvorvidt dette er gjennomført, eller hvor mange som har deltatt på internasjonale ph.d.-kurs. Det er rimelig at det har vært en nedgang i deltakelse i internasjonale konferanser og ph.d.-kurs gjennom pandemien.

Vurdering av avhandlinger: Her er kravet at minst et medlem i vurderingskomitéen skal være fra utlandet. Oversikt over disputaser og komiteer de siste årene tyder på at dette gjennomføres, også i de få tilfellene der kandidatene skriver på norsk. 5 av 49 avhandlinger ble skrevet på norsk i denne perioden. De andre ble skrevet på engelsk.

Komiteéns anbefalinger:

Det er positivt at programmet legger opp til tre måneders utenlandsopphold til alle kandidater, men vi vet ikke hvorvidt dette følges opp i praksis. Det er ønskelig at dette følges opp med tall for hvor mange som drar utenlands, og videre – en undersøkelse av hvordan kandidatene selv oppfatter dette og søknadsprosessen om mobilitetsmidler. Ellers anser vi det som positivt at alle kurs er på engelsk og at alle ph.d.-komiteer har et internasjonalt medlem. Når det gjelder konferanse- og kurs-deltakelse internasjonalt, har vi ikke tilgang til data over hvorvidt dette er gjennomført. Vi anbefaler også at det rettes et spesifikt fokus på disse temaene i etterkant av pandemien.

4.12 Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant. STF §2-2 (8)

Bestemmelsen innebærer at institusjonen skal sikre at studenter ved alle studietilbud som fører fram til en grad, kan tilbys utvekslingsopphold gjennom oppdaterte og bindende avtaler, og at relevansen av utvekslingsoppholdet er sikret av studietilbudets fagmiljø. Ordningene skal være synlige og forutsigbare for studentene slik at de bedrer studentenes muligheter og motivasjon for å reise på utvekslingsopphold.

For ph.d.-studiene er det særlig relevant å vurdere pkt. 4.11 og 4.12 i sammenheng. Komiteén skal vurdere studiets internasjonale profil og kontekst og om kandidatene eksponeres for internasjonale perspektiver, herunder om det legges til rette for tilgang til internasjonale fagmiljø og kunnskap om den internasjonale forskningsfronten. Videre skal komitéen vurdere om det legges til rette for

paperpresentasjoner og/eller deltakelse i internasjonale seminarer og workshops og for forskningsopphold i utenlandske fagmiljøer.

Komitéens vurdering:

Studentene oppfordres til å gjennomføre et forskningsopphold ved en forskningsinstitusjon i utlandet. Det ser ut som om måten dette i praksis går for seg på i stor grad er avhengig av studentenes egne initiativ. Det er usikkert hva det menes med "oppdaterte og bindende avtaler" i utdypingen av 4.12 kravet. Slik det ser ut blir flertallet av utenlandsopphold ordnet gjennom veileders forbindelser eller stipendiatens identifisering av potensielle samarbeidspartnere som dernest kontaktes via veileder. Det finnes også eksempler på planlagte utenlandsopphold i utlysning av Ph.d.-stillingen; dette gjelder enkelte prosjektfinansierte doktorgrader på tvers av universiteter.

I dag har stipendiater som finansieres uten prosjektmidler ikke mulighet til å få støtte for mer enn opptil 3 måneder. I ordlyden i akkrediteringen står det "minimum 3 måneder", men dermed blir det i realiteten snakk om et maksimum for en del stipendiater. Konsekvensen er at relativt korte utenlandsopphold blir det eneste alternativ for stipendiater om de ikke har støtte av prosjektmidler. Informasjon knyttet til utenlandsopphold oppleves som god, fra den delen universitet har ansvaret for, men informasjonen forutsetter en god del ekstrainsats fra stipendiatens side for å få et grunnlag til å etablere utenlandsopphold.

Tilretteleggingen for deltagelse på internasjonale konferanser er god, men det er ukjent hvordan stipendiatene selv opplever dette, og hvorvidt dette varierer mellom instituttene.

Komitéens anbefalinger:

Det er ikke kjent hvordan tilretteleggingen av utenlandsopphold følges opp på de ulike forskerskolene. Det er også ukjent hvordan stipendiatene selv opplever prosessen rundt finansiering og tilgjengeligheten av informasjon, samt nytten av utenlandsoppholdet. Det er også ukjent hvor mange stipendiater som faktisk benytter seg av muligheten. Det anbefales at det foretas en bred undersøkelse etter pandemien av dette, da utveksling har vært vanskelig de siste to årene som følge av pandemien.

Krav til fagmiljøet

4.13 Doktorgradsstudiet skal ha et fagmiljø med høy kompetanse innenfor utdanning og forskning. Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte forskningsresultater, inkludert publisering, på høyt, internasjonalt nivå, og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. SKF §3-3(3)

Med fagmiljø menes ansatte ved institusjonene som langsiktig gir regelmessig og direkte bidrag til utvikling, organisering, og gjennomføring av studiet. Hva som regnes som et høyt nivå må vurderes ut ifra studiets egenart og hva som regnes for å være et høyt nivå i fagfeltet nasjonalt og internasjonalt.

Komitéen skal vurdere fagmiljøets forskningsresultater, inkludert publisering, i forhold til hva som anses som høyt internasjonalt nivå innen fagområdet. Vurderinger av forskningssamarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt skal inngå i vurderingene.

Komiteéns vurdering:

Fagpersonalet rommer til sammen en svært bredt sammensatt fagbakgrunn som inkluderer økonomi, ledelse, arkeologi, psykologi, journalistikk, pedagogikk, sosialfag, statsvitenskap og sosiologi. De fem forskerskolene som organiserer studieemnene og tilbyr et faglig fellesskap og ulike formidlingsarenaer for kandidatene er: SWEL (sosialt arbeid og velferd.), SLIHM (serviceledelse, internasjonal business og hotelledelse), POLSOC (politikk Og samfunn), ITEM (radikal tverrfaglighet), og ECOBA (økonomiske og administrative fag). Forskerskolene har tilknytning til ulike institutter, men de er ikke drevet av instituttene. Basert på studieprogramrapport til ph.d.-studiet for studieåret 2019/2020 kan fagkompetansen og publikasjonsaktiviteten oppsummeres som nedenfor.

Fagfolkene som er involvert i forskerskolenes kjerneoppgaver er sammensatt slik:

SWEL: 6 professorer, 1 professor II, 13 førsteamanuensiser som er involvert i forskerskolens kjerneoppgaver.

SLIHM: Det er 6 professorer, 7 førsteamanuensiser og 1 postdok

POLSOC: 5 professorer, 9 førsteamanuensiser, og 1 professor II.

ITEM: 3 professorer, og 5 førsteamanuensiser

ECOBA: 14 professorer, og 7 førsteamanuensiser.

omtrent 33,86 årsverk går til forskning og utvikling (FoU) innen de aktuelle fagområdene.

Publisering: 2020-rapporten viser videre at fagmiljøene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Handelshøgskolen ved UiS og Arkeologisk Museum har produsert totalt 876 poenggivende publikasjoner i løpet av de siste fem år (tidsrommet 2014-2018), fordelt slik: SV-fakultetet: 478 av publikasjonene, HH: 296, og Arkeologisk Museum for 102.

Når det gjelder publisering på høyt internasjonalt nivå viser universitetets forskningsrapport (2020) at UiS skårer høyt med tanke på å få eksterne forskningsmidler og at SV-fakultetet og HH er mellom enhetene med ganske stor uttelling. Dette viser også igjen i andelen av publiseringer som har en eller flere internasjonale medforfattere. HH har i 2020 den høyeste andelen av internasjonalt medforfatterskap blant enhetene i 2020 (61 prosent av publikasjonene har internasjonalt medforfatterskap). Også SV-fakultetet har komparativt høy andel publikasjoner med internasjonalt medforfatterskap.

Programmet har et eget opplæringsprogram for ph.d veiledere (SQP) og oversikten over fagpersonalets kompetanse viser at mange har tatt kurset. Den viser dessuten at det jevnt over er mange på hver basisenhet som er med og veileder doktorgradskandidater. Det indikerer generelt en bredt forankret veiledningskompetanse på basisenhetene.

Samlet vurdering: Ph.D. studiet i samfunnsfag er organisert ved at flere basisenheter ved UiS (SV-fakultetet med ulike institutt og senter, Handelshøgskolen, Arkeologisk museum) samarbeider. Den brede faglige sammensetningen viser igjen i at det er hele fem forskjellige forskerskoler. En vurdering kan enten spesifikt gå inn i de enkelte enhetene eller se på fagpersonalet samlet. På dette punktet er vurderingen basert på den samlede fagkompetansen. Komiteens samlede vurdering er at det høye antallet kvalifiserte fagpersonale, det høye publikasjonsantallet og den høye andelen publikasjoner med internasjonalt samarbeid viser at kriteriet om et fagmiljø med høy kompetanse er innfridd.

Komitéens anbefalinger:

Det faglige samarbeidet mellom forskerskolen gir en samlet høy faglig kompetanse og på dette punktet anbefales det at dette samarbeidet videreføres. Det bør vurderes om samarbeidet kan utnyttes bedre og om det er behov for en mer spesifikk evaluering av enkeltmiljø, for eksempel hvordan den enkelte forskerskolen fungerer og om de kan lære mer av hverandre.

4.14 Fagmiljøet skal ha dybde og bredde innenfor alle vesentlige deler av doktorgradsstudiet slik at doktorgradskandidatene kan delta aktivt i ulike faglige relasjoner og få innføring i ulike perspektiver. SKF §3-3(4)

Kravet til dybde er nært knyttet til forskningskompetansen i fagmiljøet. Det skal være flere med dybde i FoU/KU-kompetansen i fagmiljøet tilknyttet doktorgradsstudier sammenliknet med mastergradsstudier, og i mastergradsstudier sammenliknet med bachelorgradsstudier.

Kravet til bredde skal sikre at doktorgradsstipendiatene har mulighet til å spesialisere seg innenfor hele bredden av fagområdet til studietilbudet og ikke kun innenfor en del av fagområdet. For at dette skal skje må fagmiljøet være bredt sammensatt og ha kompetanse til å forske og veilede innenfor alle vesentlige deler av doktorgradsstudiet. Kravet til bredde skal også sikre at stipendiatene får innføring i ulike perspektiver. Institusjonen kan i tillegg ha spesielle satsningsområder hvor fagmiljøet har sin spisskompetanse.

Komitéen skal vurdere om fagmiljøet har den nødvendige forskningskompetansen i forhold til bredde- og dybdekravene.

Komitéens vurdering:

Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Handelshøgskolen ved UiS og Arkeologisk Museum har organisert forskerutdanningen i samfunnsvitenskap med utgangspunkt i forskerskoler som bygger på de sterke fagmiljøene på fakultetene. Forskerskolene er faglige nettverk som har ansvar for å bidra inn i fellesemnene, tilby spesialiseringkurs og samt veilede avhandlingen i opplæringsdelen til ph.d. kandidater. I tillegg skal forskerskolene sørge for at kandidatene har et godt og relevant fagmiljø. Dette sikrer kvalitet og dybde innenfor alle vesentlige deler av doktorgradsstudiet. Samtidig er det viktig å stadig etterstrebe å styrke kvalitetene i studieemnene og veiledningen.

Samarbeid på tvers av forskerskolene sikrer bredde i forskerutdanningen slik at studentene får innføring i ulike perspektiver. Dette samarbeidet kan styrkes ytterligere med flere felles møtearena for studentene.

Komitéens anbefalinger:

Dybde og kvalitet er godt ivaretatt i studiet. Samtidig er det viktig med mer systematisk kursevaluering av fellesemnene og at kvaliteten i fellesemnene stadig styrkes på bakgrunn av denne tilbakemeldingen, som påpekt i punkt 4.5.

Komiteen anbefaler samarbeidet på tvers av forskerskoler styrkes ytterligere med flere felles møtearena for studentene som foreslått i punkt 4.8.

4.15 Doktorgradsstudiet skal ha et fagmiljø som er stabilt og består av tilstrekkelig antall ansatte med professor- og førsteamanuensiskompetanse innenfor hele bredden av studietilbudet. Det skal gjennomføres en helhetlig vurdering av om fagmiljøet har tilstrekkelig antall ansatte for å dekke fag og emner og den veiledningen studiet består av. Fagmiljøet skal bestå av ansatte med relevant kompetanse. SKF §3-3(5)

Kravet erstatter det tidligere kvantitative kravet om at et akkreditert doktorgradsstudium må ha et fagmiljø på minimum 8 årsverk. Det tidligere kvantitative kravet regnes fortsatt som retningsgivende, men er formelt sett erstattet av kvalitative krav om at fagmiljøet skal ha kompetanse innen hele bredden av studiet og et tilstrekkelig antall ansatte for å dekke de fag og emner og den veiledningen studiet består av.

Komiteén skal vurdere om miljøet består av et tilstrekkelig antall ansatte med professor- og førstestillingskompetanse til å dekke fag, emner og veiledning innenfor hele bredden av studiet.

Komiteéns vurdering:

Forskerskolene er faglige nettverk hvor ansvarsområdene er driften av substanskursene og avhandlingen i opplæringsdelen til ph.d. kandidater, og sørger for at kandidatene har et godt og relevant fagmiljø rundt seg som bygger opp under forskerutdanningen de tar. Etablering av forskerskoler har økt bevisstheten rundt bygging av gode fagmiljøer rundt stipendiatene. Hver forskerskole har et etablert, kollegialt fagmiljø og solid fagstab bak seg med høy kompetanse på det aktuelle forskningsfeltet.

Fagmiljøene i forskerskolene har høy produktivitet når det gjelder publikasjoner i internasjonalt anerkjente tidsskrifter, og har med hell konkurrert om forskningsmidler nasjonalt og internasjonalt. Komiteen vurderer at miljøene har tilstrekkelig bredde for å skape et godt fagmiljø der også ph.d.-kandidatene blir trukket aktivt med.

Rekruttering til nye stillinger til fagområdene viser at det anses som attraktivt å være en del av fagmiljøene. For å sikre utdanningsfaglig kompetanse, kreves førstekompetanse ved ansettelse i alle vitenskapelige stillinger. Søkertallene til vitenskapelige stillinger har økt, dette medfører også en økning i tallet på kvalifiserte søkere.

Fagmiljøene tilknyttet studiet er involvert i flere nasjonale og internasjonale forskningsnettverk. Mange av ph.d.-kandidatene er aktivt med i slike samarbeidsprosjekter. Fagpersonene som inngår i fagmiljøets kjernegruppe, er bredt sammensatt for å kunne dekke alle undervisningsområder i studiet, både substansielt og metodisk. I tillegg veiledes mange andre stipendiater fra andre høyskoler, som deltar i forskningen og bidrar til miljøet. Antallet publikasjoner i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter har økt betraktelig de siste årene. Forskerne har derfor allerede i dag omfattende erfaring med veiledning på ph.d.nivå både som hoved- og som biveiledere.

Fagmiljøet innenfor samfunnsvitenskap og økonomi er bredt og stabilt og har høy faglig og relevant kompetanse. Det brukes også gjesteforelesere i alle emner i studiet. Fagmiljøet er godt kvalifisert til å kunne oppdatere tilbudet hvis det trengs og det er stort nok til at ph.d.-kandidatene vil kunne oppleve dette som et stabilt fagmiljø.

Komiteen vurderer kriteriet som tilfredsstillt.

Komiteéns anbefalinger:

Komiteen har ikke noe å anføre på dette punktet.

4.16 Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse. STF §2-3 (2)

Utdanningsfaglig kompetanse omfatter UH-pedagogikk og didaktikk samt kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring. UHR sine retningslinjer for pedagogisk basiskompetanse angir minimumskravene for vitenskapelig ansatte. I samsvar med retningslinjene legger UiS til grunn at det vil kreve 200 timer arbeid for å utvikle den ønskede basiskompetansen og dermed oppfylle kravet til utdanningsfaglig kompetanse.

For ph.d.-studier gjelder også krav om obligatorisk veilederopplæring.

Komiteéns vurdering:

Vi viser til punkt 4.13 som dokumenterer at fagmiljøet knyttet til studietilbudet har relevant utdanningsfaglig kompetanse. For å sikre utdanningsfaglig kompetanse, kreves førstekompetanse ved ansettelse i alle vitenskapelige stillinger. Fakultetet har et eget opplæringsprogram for ph.d.-veiledere (SQP) og oversikten over fagpersonalets kompetanse viser at mange har tatt kurset, men det er også flere uerfarne veiledere som mangler denne kompetansen. Den viser dessuten at det jevnt over er mange på hver basisenhet som er med og veileder doktorgradskandidater. Det indikerer generelt en bredt forankret veiledningskompetanse på basisenhetene.

Komiteéns anbefalinger:

Komiteen anbefaler at programmet følger opp at alle nye veiledere tar obligatorisk veilederopplæring.

4.17 Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet. STF §2-3 (3)

Kravet alle institusjoner må oppfylle er at den faglige ledelsen skal bestå av ansatte i undervisnings- og forskerstillinger og ha det formelle ansvaret for at studiet gjennomføres i henhold til studieplanen og at studieplanen utvikles. Den/de som har det faglige ansvaret må ha kompetanse til å drive kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet.

Komiteéns vurdering:

Programmet er organisert i fem forskerskoler som har det faglige ansvaret for kvalitetssikring og -utvikling av studiet (se også 4.13). Forskerskolene har tilknytning til ulike institutter, men de er ikke drevet av instituttene.

Leder og nestleder for hver forskerskole inngår som medlem og varamedlem i doktorgradsutvalget ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Utvalget ledes av prodekan for forskning ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet (leder), og har i tillegg følgende medlemmer: Prodekan for forskning ved Handelshøgskolen, forskningsleder ved Arkeologisk Museum, faglig leder i Nettverk for kjønnsforskning, samt en representant for UiSDC. Det står fritt opp til fagmiljøene i de ulike

forskerskolene hvorvidt de ønsker å ha en ledelse med kun leder og nestleder, eller en styringsgruppe der også en representant for stipendiatene deltar.

Forskerskolene har videre ansvar for å innstille ph.d.-komiteer, ivareta veilederkompetanse, tilrettelegge for internasjonal mobilitet, og levere årlige rapporter om framdrift som skal godkjennes av doktorgradsutvalget. I tillegg har forskerskolene ansvar for 50- og 90-prosent seminarer for alle sine ph.d.-kandidater og for innpassing av kurs tatt ved andre universiteter.

Alle forskerskoler er tverrfaglige. For eksempel er forskerskolen POLSOC et samarbeid mellom miljøene i sosiologi, statsvitenskap, medie- og journalistikk, og organisasjon og ledelse. De fleste forskerskoler har leder og nestleder med professorkompetanse. Forskerskolene har ansvar for å lage egne tematiske kurs for sine stipendiater, utenom de felles kursene som alle må ta.

Doktorgradsutvalget har ansvaret for felleskursene.

Studietilbudet har en tydelig faglig ledelse.

Komitéens anbefalinger:

Siden organiseringen i forskerskoler er relativt ny, er det viktig å evaluere hvordan disse fungerer fortløpende. Blant annet bør man se på rutiner for informasjonsutveksling og samarbeid mellom de ulike faggruppene som inngår i de tverrfaglige forskerskolene. Videre bør programmet vurdere hvorvidt alle forskerskoler bør ha en styringsgruppe der 2 studentrepresentanter fra forskjellige fag inngår. Vi foreslår videre at doktorgradsutvalget utvides med en ekstra studentrepresentant, slik at det i framtiden blir 2 studentrepresentanter.

4.18 Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50% med professorkompetanse. STF §2-3 (4)

Fagmiljøet omfatter personene som direkte og regelmessig gir bidrag til utvikling, organisering og gjennomføring av studietilbudet. Ansatte i hovedstilling er ansatt i minst 50 prosent stilling ved UiS.

Det er altså bare fagmiljøet som er knyttet til studiet i form av årsverk, som vurderes under dette punktet. Stillinger fra og med 0,1 årsverk inngår i beregningen.

Komitéens vurdering:

At kravet om at 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen, forstås av komiteen som at det gjelder det samlede studietilbudet (ikke bare doktorgradsnivået). En gjennomgang av hele fagpersonalet ved de aktuelle enhetene, viser at dette er klart innfridd. Det samme gjelder kravet om ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet.

I punkt 4.13 oppfor er det gjort rede for kompetansen til fagmiljøet. Den oversikten viser at det er 36 professorer tilknyttet forskerskolene, inkludert to med professor II-stilling. 41 fagpersoner har førstekompetanse, 1 er postdok. I kravet i punkt 4. 18 heter det: "For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50% med professorkompetanse. STF §2-3 (4)".

Det er uklart hva som menes spesifikt med “studietilbud på doktorgradsnivå”. Dersom det viser til forskerskolenes samlede fagmiljø, er kravet om 50 prosent ikke helt innfridd i den oversikten som det er vist til ovenfor.

En annen mer omfattende oversikt av fagmiljøet samlet, som teller flere fagpersoner knyttet doktorgradstilbudet enn de som er registrerte ved forskerskolene, viser imidlertid at 53 av 107 fagpersoner har professorkompetanse. I denne oversikten er kravet om 50 % professorkompetanse innfridd.

Komiteen har ikke forutsetninger for å foreta en “50 prosents opptelling” for kursene samlet eller for veiledningen samlet dersom det er dette som menes med studietilbud på doktorgradsnivå.

Komitéens anbefalinger:

Komiteen anbefaler at det undersøkes hva som menes med kravpunktet om 50 prosent professorkompetanse for fagmiljøet ved doktorgradstilbudet. Dersom man etter det finner at kravet betyr at det er for lav professorprosentdel samlet på forskerskolene eller som prosentdel av tilknyttede fagpersoner til ph.d.-studiet, kan man eventuelt ta ut noen ikke-professorer slik at de ikke telles som fagpersonell ved forskerskolene. Dette vil i så fall kunne virke i overkant formalistisk og påtvunget, men må da begrunnes i regelkrav. Det samme gjelder eventuelt for samlet “professorbrøk” på kursene og i veiledningen samlet.

Antallet professorer som kan bidra vurderes som rikt nok i omfang. Men det anbefales altså å undersøke nærmere om det skal registreres på en mer presis måte for å imøtekomme kravet, eller om dette som nevnt gjerne blir i overkant formalistisk. Det kan tenkes at kravet ikke er ment å ha slike konsekvenser som at institusjonene skal justere professorbrøken for å få det til å gå opp, men dette anbefales det at blir klarlagt.

5. Komitéens samlede vurdering

Doktorgradsprogrammet i samfunnsvitenskap gir et faglig solid tilbud til kandidatene og oppfyller etter komitéens samlede vurdering akkrediteringskriteriene. Det er likevel en rekke forbedringspunkter ved programmet. Spesielt anbefaler komiteen:

- en grundig gjennomgang og revidering av nettsidene til programmet og forskerskolene for å oppnå mer effektiv kommunikasjon.
- at SV-fakultetet tilbyr et felleskurs i forskningsetikk som erstatning for kurset i forskningsdesign.
- systematisk kursevaluering av fellesemnene som grunnlag for å utvikle kvaliteten på disse.
- at alle forskerskolene arbeider for å sikre god kontorplass i felles fagmiljø for alle stipendiater.
- jevnlig kartlegging av stipendiaters trivsel for å avdekke områder for forbedring.

- at programmet formaliserer og kommuniser tydelig hvordan stipendiatenes utfordringer i veileder-relasjoner kan møtes.
- at alle forskerskolene etablerer strukturer for regelmessig faglig og sosialt samvær i stipendiatgruppen.
- at programmet etablerer en felles møteplass for Ph.d. i samfunnsvitenskap hvor ph.d.-studentene presenterer sine arbeid.
- forbedring av administrative prosedyrer for å støtte opp om utveksling og utenlandsopphold.
- at programmet følger opp at alle nye veiledere tar obligatorisk veilederopplæring.
- En vurdering av hvorvidt alle forskerskoler bør ha en styringsgruppe der to studentrepresentanter fra forskjellige fag inngår.
- at doktorgradsutvalget utvides med en ekstra studentrepresentant, slik at det i framtiden blir to studentrepresentanter.

Komiteen ønsker avslutningsvis å bemerke at grunnlaget for denne periodiske evalueringen kunne vært bedre. Vi har hatt relativt lite informasjon å forholde oss til om stipendiatenes trivsel og læringsprosesser ved SV-fakultetet. De årlige kandidatundersøkelsene som gjelder for hele universitetet i Stavanger, gir et magert grunnlag for å konkludere om situasjonen for stipendiater på doktorgradsprogrammet i samfunnsvitenskap.

Ved flere andre universiteter gjennomfører man periodiske evalueringer der hele komiteen består av eksterne fagekspertter, og administrasjonen ved fakultetet bistår gjennom å tilrettelegge eksisterende dokumentasjon og hjelpe til med koordinering av intervjuer og nye surveyer. I denne evalueringen har de to eksterne medlemmene i komiteen ikke hatt gode nok forutsetninger til å vurdere hvor godt ph.d.-programmet ved fakultetet faktisk fungerer. De interne medlemmene har her hatt mer bakgrunnskunnskap, men også de har hatt mest spesifikk informasjon fra sine egne fag/forskerskoler.

Vi anbefaler derfor at neste periodiske evaluering må ta høyde for at komiteen, med assistanse fra fakultetsadministrasjonen, foretar sin egen datainnsamling gjennom intervjuer med representanter for stipendiatene, veilederne og lederne på forskerskolene. Videre anbefaler vi at det utarbeides surveyer som sendes til uteksaminerte kandidater, og som spør om erfaringer med veiledning, ledelse, utenlandsopphold og kurs ved ph.d.-programmet. Her bør også arbeidslivsrelevansen ved ph.d.-studiet undersøkes nærmere.

Komiteen mener også at senere evalueringer av ph.d.-programmet ved SV-fakultetet bør kunne gå utenom akkrediteringssøknads-punktene. I tillegg, på bakgrunn av egne spørsmålstillinger, bør komiteen kunne vurdere hvordan programmet som helhet fungerer for stipendiatene.

6. Dekanens vurdering, tilråding og tiltaksplan

Her gir dekanen sin vurdering og tilråding før rapporten sendes utdanningsdirektøren for videre behandling. Oppgi også utvalgsbehandling.

Dersom alle akkrediteringskriterier anses oppfylt:

Mal for periodisk evaluering av ph.d.-studium 2022, revidert av utdanningsdirektøren oktober 2021

- Studiets akkreditering anbefales videreført.

Dersom ikke alle vurderte kriterier anses oppfylt, men nødvendige omstillinger for å oppfylle kravene kan gjøres innen rimelig tid:

- Studiets akkreditering anbefales videreført med en tiltaksplan for å oppfylle kriteriene

Dersom ikke alle vurderte kriterier anses oppfylt og nødvendig omstilling for å oppfylle kravene ikke kan gjøres innen rimelig tid:

- Anbefaling om midlertidig utsatt opptak mens nødvendig utviklingsarbeid gjøres for at studiet skal oppfylle kravene, eller
- Tilråding og plan for utfasing og nedlegging

Rapporten er behandlet i følgende utvalg ved fakultetet:
Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet:

FSSV 28/22 Behandling av periodisk evaluering av studier ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet 2022

Vedtak:

På bakgrunn av rapporten fra sakkyndig komité, instituttets og fakultetets plan for oppfølging, og dekanens vurderinger anbefaler fakultetsstyret at følgende studieprogramms akkreditering videreføres som resultat av periodisk evaluering ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet: Bachelor i sosialt arbeid Ph.d. i samfunnsvitenskap

Doktorgradsutvalget ved SV-fakultetet jobber med rapporten og vil bruke denne i revidering og oppdatering av ph.d. programmet fremover.

Dekanens vurdering og tilråding:

Den sakkyndige komitéen vurderer at alle forskriftens krav er oppfylt og anbefaler at studieprogrammets akkreditering videreføres. Komitéen mener programmet gir et faglig solid tilbud til kandidatene.

Den sakkyndige komitéen har både anbefalinger til forbedring av studieprogrammet og forslag til forbedring av fremtidig gjennomføring av periodisk evaluering av ph.d.-programmet, herunder spesielt tilgang til data og informasjon. Administrativ koordinator for ph.d.-programmet og prodekan for forskning har etter behandling av den sakkyndige rapporten i doktorgradsutvalget gitt en grundig redegjørelse for hvordan anbefalinger skal følges opp både i doktorgradsutvalget, hos fakultetsledelse og på institusjonsnivå.

Rapporten gir anbefalinger knyttet til informasjon om studiet og administrative prosedyrer, kandidatenes faglige og sosiale læringsmiljø og kvalitetssikring og -utviklingen av programmet og fellesemner. Den sakkyndige komitéen skriver i sin rapport at de to eksterne representantene ikke har fått tilstrekkelig med informasjon til å vurdere hvor godt programmet fungerer. Komitéen har flere anbefalinger for å bedre datagrunnlaget ved fremtidige periodiske evalueringer på ph.d.-nivå. Disse vil følges opp ved fakultetet og ved behov tas videre med utdanningsavdelingen.

Prioriterte tiltak for videre utvikling:

Viser til oversendelsesbrev fra prodekan for forskning som gir en grundig gjennomgang av sakkyndig rapport og gir forslag til oppfølging av forbedringstiltak fra rapporten.

Blant annet foreslås følgende:

- Gjøre en grundig gjennomgang og revidering av nettsidene til programmet og forskerskolene for å oppnå mer effektiv kommunikasjon.
- Tilby et felleskurs i forskningsetikk som erstatning for kurset I Forskningsdesign ved SV-fakultetet.
- Systematisk kursevaluering av fellesemnene som grunnlag for å utvikle kvaliteten på disse.
- Forskerskolene skal etablere en felles struktur for regelmessig faglig og sosialt samvær i stipendiatgruppen.
- Etablere en felles møteplass for Ph.d. i samfunnsvitenskap hvor ph.d.-studentene presenterer sine arbeid.
- Vurdere hvorvidt alle forskerskoler bør ha en styringsgruppe der to studentrepresentanter fra forskjellige fag inngår.
- Utvide doktorgradsutvalget med en ekstra studentrepresentant, slik at det i framtiden blir to studentrepresentanter.

UiS, 27.09.22

Turid Borgen

Dekan

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Dokumentet er godkjent i Public 360 av dekanen selv³

---

³ Det ønskes ikke signerte og skannede dokumenter